

Tilsyn på Guldbæk Friskole 2018/19.

Skolekode: 845008

Som bekendt skal tilsynsrapporten laves digitalt på en tilsynsportal, som ministeriet har oprettet. Her er det først muligt at lave den helt færdig fra primo maj til ultimo juni, på grund af den enkelte skoles indberetning af årsregnskab inden 1. maj.

Tilsynsrapporten har nu mere karakter af afkrydsning med få kommentarer, så for at give jer forældre et mere nuanceret indtryk, får I også en mere ”poetisk version”.

Som tilsynsførende på Guldbæk Friskole er det min opgave at føre tilsyn med:

- **elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik og engelsk**
- **at skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen**
- **at vurdere om skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene og demokratisk dannelse**
- **at undervisningssproget er dansk**

(Bekendtgørelse om valg af tilsynsførende ved friskoler og private grundskoler)

Udgangspunktet for vurderingen er standpunktet for eleverne som helhed samt undervisningen generelt og ikke den enkelte elevs standpunkt.

Jeg har i skoleåret 2018/19 fulgt undervisningen d. 17. September og 25. oktober 2018. Jeg har fået de oplysninger fra både skolens hjemmeside og samtaler med skolens leder og lærere, der kunne være relevante for mig for at udføre mit tilsyn. Jeg har desuden fulgt med i skolens liv på skolens facebook.

Jeg har i dette skoleår fulgt undervisningen i i alle klassetrin, men har haft særlig fokus på dansk, engelsk, matematik, natur/teknik i 5. og 6. klasse.

Jeg deltog i morgensang, hvor vi sang ”Danmark er et udstrakt land ”og ”Mariehønen Evigglad”, hvilket viser at eleverne stifter bekendtskab med den danske sangskats mangfoldighed. Der var en god stemning og ikke mindst stor lydhørhed under fortællingerne om Odysseus hos Kykloperne og senere på året fortællingen om, hvorfor vi pludselig i Danmark holder Halloween. Det var dejligt igen at sidde i det store flotte lokale til morgensang – og senere på dagen, så jeg hvor meget det blev brugt som ekstra rum til gruppearbejde. Så det har virkelig forbedret de fysiske rammer på skolen og giver derfor også plads til elevtilgang.

Tematimerne er reduceret til 4 ugentlige timer for at tilgodese historie som et selvstændigt fag. Så fremover er det primært fagene: Billedkunst, musik, hjemkundskab, natur/teknik, håndarbejde, biologi, geografi og sløjd som inddrages. Morgenfortællingen er som noget nyt heller ikke altid knyttet til de fælles tematimer. Under mit sidste besøg var lærerne ved at forberede det kommende fællestema, som var 1. verdenskrig. Begrundelsen for netop dette emnevalg var at give eleverne en større forståelse for sammenhængen mellem 1. og 2. Verdenskrig.

Rebild Efterskole havde inviteret til idrætsdag, hvilket er en måde at supplere den ugentlige idrætsundervisningen på. Men det er også med til at knytte bånd eleverne imellem med fælles oplevelser uden for skolens matrikel. Det samme gælder, når eleverne tager på lejrskole. 6. klasse var ved at forberede det sidste til deres Bornholmertur, da jeg besøgte skolen i september.

I 0.klasse var jeg med til en morgentime, der begyndte med at gennemgå ugedag, dato, måned og dagens emner eller fag. En måde at lave en fast genkendelig struktur, som især eleverne i indskoling har glæde af. Inden fortællingen om muren, der skulle bygges om Asgaard inden sommeren tog til, blev historierne om Mimers brønd, Thor og hans hammer Mjølner m.m. genfortalt af eleverne selv. Det var helt tydeligt, at de gerne ville fortælle. Efter fortællingen var der en bevægelsesleg for at styrke motorikken, hvor især balanceevnen var i fokus.

En måde at styrke kammeratskabet på er ”den gode stol”, hvor alle skal sige noget positivt om den kammerat, der sidder i stolen. Det var de rigtig gode til og det er med til at styrke respekten for hinanden og deres forskelligheder.

I matematik havde 0. klasse travlt med at få styr på talrækken og lærer tallene godt at kende. Flere af opgaverne havde også karakter af at træne systematik gennem sorteringsopgaver, hvor biler og drager m.m. skulle ”på plads”.

I 1. og 2. klasse i dansk blev historien ”Lullu kommer til verden” læst op og de tilhørende billeder gav anledning til mange samtaler om, hvorfor Lullu var så vred over lyset og jordmoderens faste greb. Til historien var der forskellige opgaver, som eleverne arbejdede med gruppevis.

I 3. klasse var omdrejningspunktet at lave ordforklaringer til udvalgte ord fra den tekst klassen var ved at læse i Fandango 3. Stærkt bøjede udsagnsord var temaet i 4. klasse. Senere i timen blev der arbejdet med litterære begreber, som komposition, miljø, virkemidler osv. som en del af opgaverne til den læste tekst af Kim Fupz Andersen fra Fandango 4.

5.klasse som lige havde skrevet en fantasinovelle, var ved at forberede en ny skriveøvelse hvor miljøbeskrivelsen var omdrejningspunktet. Som oplæg var der forskellige billeder og selve handlingen/historien skulle største del af tiden forgå i det valgte billede. Den stillede opgave var en opfølgning på tekstanalyseopgaver fra Fandango 5. Senere læste eleverne højt fra et uddrag af ”Løven, heksen og garderobeskabet. I 6. klasse blev der øvet diktat og lavet forskellige opgaver i stavevejen.

I matematik bruges i alle klassetrin bogsystem Kontext, som er skrevet ud fra fælles mål. Eleverne føres fra virkeligheden og et genkendeligt hverdagsprog ind i matematikkens verden af symboler og fagsprog. På de forskellige klassetrin blev der under mit besøg arbejdet med følgende emner:

I 1. klasse var de meget optaget af geometriske figurer og i 2. blev der klippet penge, så der kunne købes legetøj. Praktisk matematik fylder en hel del i indskoling, da det styrker begrebsforståelsen.

I 3. Klasse var emnet rummelige figurer som skulle foldes i isometrisk papir. En stor udfordring for nogle børn, for kanterne skulle være knivskarpe for at kuben blev helt perfekt samlet.

I matematiktimen i 5. og 6. klasse blev klassen delt, så 5. klasse kunne koncentrere sig om forskellige opgaver med de 4 regningsarter (gange, plus, dividerede og gange) på IT-portalens Matematikfessor, mens 6. klasse fordybede sig i decimaltaltal. Opgaverne til begge klassetrin blev stillet i forskellige sværhedsgrader, så den alm. undervisningsdifferentiering blev tilgodeset.

Supplerende undervisningsmaterialet til bogsystemet Kontex er IT-portalens Geogebra og Matematikfessor, som indrages efter behov.

I engelsktimen i 3. klassens blev der arbejdet i bøgerne ”Pitstop – tekst og arbejdsbogen” Emnet i bogen under mit besøg var ”Animals”. Andre emner i bogen var : ”Christmas”, ”Lets go shopping” og ”On the move”. I timen blev ”The Animals ABC” gennemgået + de engelske bogstavslude. Til spørgsmålet hvorfor

ÆØÅ manglede, lød svaret hurtigt fra en elev." De er kommet i fængsel i England" . Sådan kan man jo også huske forskellen på de to sprogs alfabeter.

5. og 6. klasse engelsktime blev indledt med "The hour is mine", som er elevfremlæggelse af et selvvalgt emne. Oplægget om chokolade blev ledsaget af en powerpoint med tekst og så var vi heldige at få et stykke chokolade bagefter. Bogsystemet "Pitstop" sammen med Gyldendals engelskportal bruges i den daglige undervisning, hvilket betyder at eleverne kommer igennem emner der opfylder Fælles Mål. Under mit besøg havde klasserne et emne om "homeless Children", hvor der blev arbejdet med forskellige spørgsmål.

I 5. og 6. klasse var jeg også med i "Natur og teknik, hvor eleverne blev præsenteret for et nyt emne: Vand. Indledningsvis blev der ivrigt diskuteret om vores afhængighed af vand og hvilken betydning det har for de lande, der mangler vand. Vi så små engelske film på YouTube bl.a. "Creating water in the desert". Her fulgte man et igangværende projekt, hvor man havde spændt sejl ud som opsamlingsdug. Her blev morgenduggen, som sad i perler, samlet sammen og brugt til at vande beplantningen i området. Eleverne skulle i slutningen af timen, enkeltvis funderer over forskellen på rent og beskidt vand og over hvordan får vi mere rent vand - evt. gennem filtrering, så det "beskidte vand" kan genanvendes. Jeg fornemmede stort debatlyst om et af de store spørgsmål i moderne tid, for vi ved alle, at vi ikke kan undvære vand.

Min vurdering af fagligt indhold og arbejdsformer.

Jeg har i alle klasser i de boglige såvel som de praktisk-musiske fag/tematimerne oplevet undervisning båret af stor faglighed og seriøsitet. Undervisningens tilrettelæggelse er præget af grundighed og en meningsfuld vekslen i aktiviteter. Arbejdsformerne lægger op til, at eleven lærer at tage ansvar for sig selv såvel som for gruppen. Den enkelte undervisningstime er præget af den enkelte lærers personlighed. Der er alligevel en klar fælles holdning og ensartethed i opbygningen af undervisningen. Dette er med til at give sammenhæng i en travl hverdag. Temaundervisningen, som repræsenterer de fleste praktisk-musiske fag, har stor betydning for børnenes almene udvikling og indlæring og er med til at udvikle evner, der også har værdi i andre fag. De praktisk-musiske fag understøtter indlæringen i de boglige fag, men er også som selvstændige fag/forløb med til at udvikle børnene til hele mennesker.

Læringsmiljø.

I klasserne er der et godt læringsmiljø. Rollefordelingen mellem lærer og elever er klar. I alle klasser oplevede jeg ro og koncentration i undervisningen. Eleverne mødes med en positiv forventning fra såvel skolen som den enkelte lærer. Det handler om at gøre sit bedste. Jeg har bemærket, at lærerne er dygtige til at give hvert barn i klassen den opmærksomhed, barnet har brug for med udgangspunkt i det enkelte barns faglige standpunkt. Der tages i høj grad hånd om de børn, der har brug for ekstra støtte, og samtidig er der udfordringer til de hurtige og kvikke.

Det psykiske miljø.

Et godt socialt miljø i klassen er en væsentlig forudsætning for at eleverne kan få et fagligt udbytte. Guldbæk Friskole vægter fællesskabet og elevernes trivsel højt. I alle klasser er der ikke kun fokus på faglighed, men også den enkelte elevs trivsel.

Det fysiske miljø.

Guldbæk Friskole har gode fysiske faciliteter, som i den grad signalerer at "her er er rart at være". Man mærker igen den store betydning det har haft at skolen er blevet udvidet med 2 store klasselokaler, en ny fællessal til morgensang og fællesmøder.

Udearealerne, som bliver brugt flittigt til frikvarterets frie leg, er hyggelige og overskuelige. Her leges på tværs af alle aldre i al slags vejr.

Øvrige tilsynsaktiviteter

I mine samtaler med skolens leder og lærere har vi i år bl.a. drøftet

- skolens daglige virke, undervisningsplaner og undervisningsmateriale
- skolens forberedelse af eleverne til "frihed og folkestyre" og af "elevernes demokratiske dannelse"

Samlet vurdering.

Jeg har under mine besøg på Guldbæk Friskole mødt et fagligt kompetent og meget engageret personale, der leverede veltilrettelagt undervisning. Jeg har oplevet et velfungerende skolemiljø, hvor der tages hånd om den enkelte. Skolens undervisning bygger på en positiv forventning til den enkelte og ruster eleverne på bedste vis til at klare livet – også uden for skolen.

På baggrund af mine iagttagelser kan jeg konkludere:

- at undervisningen i dansk, matematik og engelsk på alle måder står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen
- at skolens samlede undervisningstilbud herunder de praktisk-musiske fag også ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen
- at skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre samt udvikler og styrker elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene og demokratisk dannelse
- at skolens undervisningssprog er dansk

Vium, den 30. marts 2019

Henriette Haar Mønsted